

Wilde bijen in Utrecht

In Utrecht leven ongeveer 127 soorten **wilde bijen**. Dit zijn bijen die alleen leven. Ze doen alles zelf: een nest maken, voedsel zoeken en eitjes leggen. Ze heten ook wel 'solitaire bijen'.

Hun leven speelt zich af op een paar vierkante meter. Nestgelegenheid en voedsel moeten ze hier dus kunnen vinden. Wilde bijen maken een nest in de grond of in holle stengels. Sommige bijen zijn gespecialiseerd op/in een bepaalde soort plant. Zonder deze plant kunnen ze niet leven.

We gaan deze eenkennige bijen helpen door meer van deze planten in onze stad te laten groeien.

Help je mee?

Het zaaien van planten

De planten op deze kaart zijn vaste planten. Je kunt ze als plant in de tuin zetten, maar je kunt ze ook zaaien (of ze zaaien zichzelf uit).

Als je ze nu zaait, maakt de plant dit jaar wortels en blaadjes. Pas volgend jaar verschijnen de bloemen. Denk dus niet dat het onkruid is!

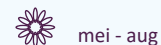
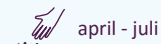
Lathyrusbij (*Chalicodoma ericetorum*)

Te zien	eind mei t/m aug
Hoofdvliegtijd	juni t/m juli
Nest	in holtes in de grond en holtes in hout
Plant wild	veldlathyrus (<i>Lathyrus pratensis</i>)
Plant tuin	brede lathyrus (<i>Lathyrus latifolius</i>)

Brede lathyrus

vaste plant

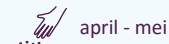
Resedamaskerbij (*Hylaeus signatus*)

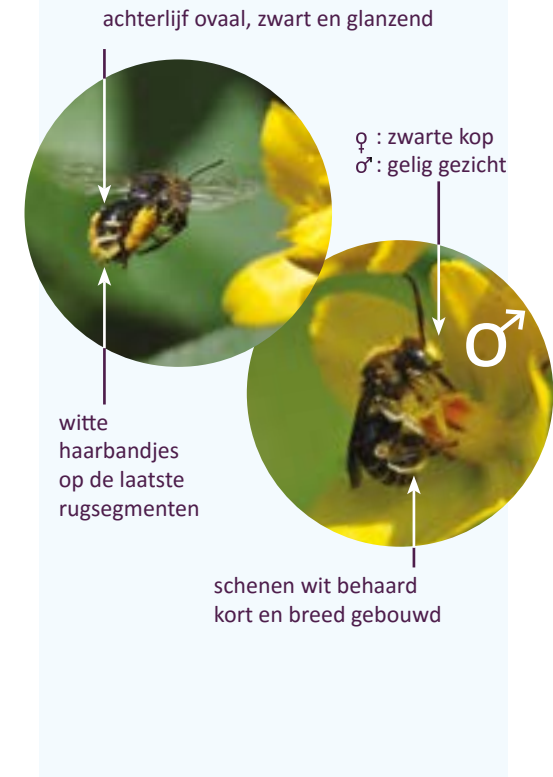
Te zien	juni t/m aug
Hoofdvliegtijd	juni t/m juli
Nest	holle stengels
Plant wild	wouw (<i>Reseda luteola</i>) wilde reseda (<i>Reseda lutea</i>)
Plant tuin	witte reseda (<i>Reseda alba</i>)
Lijkt op	andere maskerbijen (onderscheid te maken m.b.v. microscoop)
Weetje	ze bijten het helmhokje open om zo het stuifmeel te eten

Witte reseda

vaste plant

Gewone Slobkousbij (*Macropis europaea*)

Te zien	juni t/m aug
Hoofdvliegtijd	juli tot half aug
Nest	in de grond
Plant wild en tuinvijver	grote wederik (<i>Lysimachia vulgaris</i>)

Grote wederik

vaste plant

Meld waarnemingen!

Maak een foto, noteer de plaats en geef deze waarneming door!
Dit kan via Waarneming.nl.

Zo ontdekken we welke bijen er in Utrecht leven en kunnen we ze beter beschermen.

Kijk voor herkenning naar:

- de grootte van de bij
- de plant
- de kenmerken op deze kaart
- periode van vliegen

Kijk dus ook naar de plant!

Als je geen specialist bent, lijken deze bijtjes erg op elkaar. Veel bijen foerageren echter op specifieke planten.

Noteer daarom ook op welke plant de bij vliegt!

Meer informatie

- www.utrecht.nl/bijen
- www.utrechtnatuurlijk.nl/wildebij
- www.nederlandsebijen.nl
- www.wildebijen.nl
- www.bijenstadutrecht.nl

Kattenstaartbij (*Melitta nigricans*)

10-12 mm

behaarde bijen met lichte banden op rugsegmenten

groen stuifmeel aan achterpoten

Te zien	juli t/m aug
Hoofdvliegtijd	juli t/m half aug
Nest	in de grond
Plant wild en tuinvijver	grote kattenstaart (<i>Lythrum salicaria</i>)
Weetje	de mannetjes patrouilleren rond de bloemen van de planten of zitten er 'op wacht'

Grote kattenstaart

vaste plant

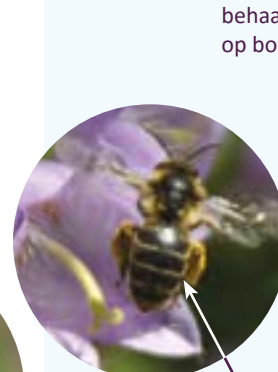
 april - juli

 juni - sept

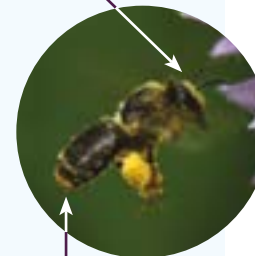

Klokjesdikpootbij (*Melitta haemorrhoidalis*)

11-13 mm

smalle witte haarbandjes op rugsegmenten

oranjegeel behaarde achterlijfspunt

Te zien	juni t/m aug
Hoofdvliegtijd	half juni t/m half aug
Nest	in de grond
Plant wild	klokjesfamilie (<i>Campanula</i>), bijv. grasklokje (<i>Campanula rotundifolia</i>)
Plant tuin	bijv. prachtklokje (<i>Campanula persicifolia</i>)
Lijkt op	zandbij, die hebben ook veel beharing. Maar met de rode achterlijfspunt en een bezoek aan campanula is het een klokjesdikpootbij.

Campanula

Vaste plant

 maart - april

 juni - juli

Grote klokjesbij (*Chelostoma rapunculi*)

8-10 mm

langwerpig, zwart, beetje glanzend met wat korte bruine beharing

witte dunne haarbandjes aan rugsegmenten

Te zien	juni t/m juli
Hoofdvliegtijd	juni t/m juli
Nest	in stengsels en dood hout (gaten 4 mm), afdichting van vochtig zand met kiezeltjes
Plant wild	klokjesfamilie (<i>Campanula</i>), bijv. grasklokje (<i>Campanula rotundifolia</i>)
Plant tuin	bijv. prachtklokje (<i>Campanula persicifolia</i>)
Weetje	de mannetjes slapen vaak in de bloemen

Dit is een project van de gemeente Utrecht, uitgevoerd door Utrecht Natuurlijk. Vormgeving: Jessica van Essen. Foto's: Arie Koster.